

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Eroze zemědělské půdy		
eroze	<p>Erozi lze charakterizovat jako přírodní proces, při kterém působením vody, větru, ledu, příp. jiných činitelů dochází k rozrušování povrchu půdy a transportu půdních částic a jejich následném usazování.</p> <p>Rozlišujeme erozi normální neboli geologickou, kterou nazýváme přirozenou, a erozi zrychlenou.</p> <p>Zrychlená eroze zemědělských půd vážně ohrožuje produkční a mimoprodukční funkce půd a vyvolává mnohamilionové škody v intravilánech měst a obcí, způsobované povrchovým odtokem a smyvem půdy zejména ze zemědělských pozemků. Přehlížet nelze ani časté škody vyvolané větrnou erozí. Eroze půdy ochuzuje zemědělské půdy o nejurodnější část - ornici, zhoršuje fyzikálně-chemické vlastnosti půd, zmenšuje mocnost půdního profilu, zvyšuje šterkovitost, snižuje obsah živin a humusu, poškozují plodiny a kultury, znesnadňuje pohyb strojů po pozemcích a způsobuje ztráty osiv a sadby, hnojiv a přípravků na ochranu rostlin.</p>	
erozní událost	<p>je časově omezený děj, kdy dochází vlivem srážkové události k rozrušování, a transportu půdních částic ze zemědělských pozemků a sedimentaci transportovaného materiálu. Negativním důsledkem erozní události je snížení mocnosti půdního profilu na erodovaných plochách, překrytí půdního profilu na sedimentačních plochách, tvorba erozních tvarů reliéfu, které znesnadňují obdělávání pozemků nebo zanášení komunikací, jiných nezemědělských ploch, vodních toků a vodních nádrží půdními částicemi.</p> <p>Z hlediska typu se erozní události pro účely monitoringu eroze dělí na: erozi plošnou, rýžkovou a rýhovou. Každý typ erozní události je charakterizován typickými projevy eroze.</p>	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
eroze zemědělské půdy plošná eroze	rovnoměrný smyv půdních částic po celé ploše, vyplavovány především jemnozrné frakce půdy Projev eroze: Změna textury půdy a obsahu organických látek a živin v půdě; jemný materiál zpravidla usazen v dolní části svahu.	

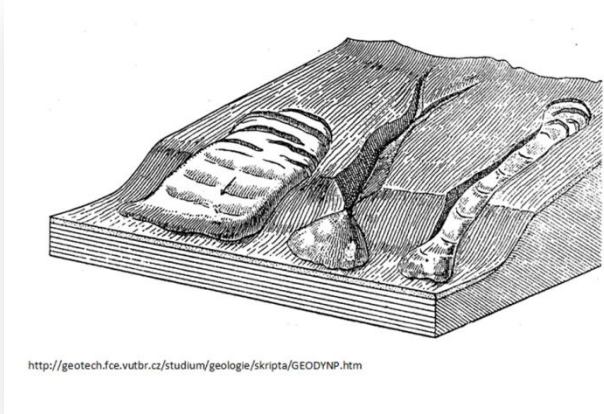
Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
ryžková eroze	<p>vzniká plynulým přechodem z plošné eroze soustředováním odtoku do úzkých zářezů.</p> <p>Projev eroze: Síť drobných úzkých rýžek širokých a hlubokých 2 – 10 cm.</p>	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
rýhová eroze	<p>pokračuje soustřeďování povrchově stékající vody do hlubších a širších rýh. Obvykle se tyto rýhy tvoří v drahách soustředěného odtoku.</p> <p>Projev eroze: Rýhy široké a hluboké více jak 10 cm</p>	 A photograph showing a field with young green plants. A prominent, wide, and deep furrow has formed in the soil between the rows of plants, illustrating rill erosion. The soil in the furrow is light-colored and appears to be eroded.
větrná eroze	<p>je přírodní jev, při kterém vítr působí na povrch půdy svou mechanickou silou, rozrušuje půdu a uvolňuje půdní částice, které uvádí do pohybu a přenáší je na různou vzdálenost. Po snížení rychlosti větru se částice ukládají.</p>	 A photograph showing a large, flat, open field with dark brown soil. The soil surface is uneven and appears to be eroded, with visible tracks and a rough texture, illustrating wind erosion.

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
stékání	<p>Eroze zemědělské půdy</p> <p>Je přírodní proces (jev), při kterém dochází ke krátkodobým pohybům velkého množství půdy rychlostí desítky až stovky metrů za hodinu. Ke stékání dochází zpravidla po přívalových deštích. Unášená půdní hmota je obvykle ve viskózním stavu a od podloží je ostře oddělena. Při stékání vznikají poruchy nazývané zemní proudy, bahenní proudy a mury. Místem vzniku těchto deformací bývají zpravidla erozní rýhy či strže, kde dochází k soustředěnému povrchovému odtoku a rozrušování půdního pokryvu, proto se také staly předmětem sledování v procesu monitoringu eroze.</p>	 <p>http://geotech.fce.vutbr.cz/studium/geologie/skripta/GEODYNP.htm</p>

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Erozní události		
opakovaná událost	<p>Událost, při níž dojde opakovaně (minimálně dvakrát) ke smyvu zemědělské půdy. Událost je definována stejným místem odnosu částic a časovým úsekem, při němž mohlo dojít k přijmutí nápravných opatření nebo ke změně osevního postupu.</p>	
vážné ohrožení obce erozí	<p>Pokud následkem erozní události hrozí, že dojde k zanesení (sedimentaci transportovaných půdních částic) a omezení (dlouhodobé i krátkodobé) využitelnosti parcel situovaných v intravilánu obce s jiným než zemědělským využitím (zahrady, zastavěná plocha a nádvoří, ostatní plocha – silnice, vodní plocha atd.), jedná se o vážné ohrožení majetku.</p>	
hodnocení deště	<p>Erozně nebezpečný déšť = izolovaná srážka (minimální odstup 6 hodin) s vydatností nad 12,5 mm nebo s vydatností menší než 12,5 mm, ale s intenzitou větší než 24 mm.h⁻¹.</p> <p>Posouzení extrému srážky je třeba také z pohledu N-letosti výskytu. Norma ČSN 75 4500 Protierozní ochrana zemědělské půdy uvádí doporučení pro návrh technických prvků protierozní ochrany tyto hodnoty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Louky a pastviny – doba opakování 2 až 5 let • Orná půda - doba opakování 5 až 10 let • Intravilány, stavby - 50 let <p>Hodnoty maximálních denních úhrnů srážek s pravděpodobností opakování za N let podle Gumblerovy statistiky extrémů uvádí Květoň a kol. (1998)</p>	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Charakteristika plodiny		
hlavní plodina	<p>Pěstovaná plodina, která je nejvýznamnější na pozemku v daném roce. Její pěstování zaujímá celou nebo podstatnou část vegetační doby. Je k ní zaměřen výběr předplodin, příprava půdy, hnojení.</p>	
meziplodina	<p>je pěstovaná v období (meziporostním) mezi dvěma hlavními plodinami</p>	
krycí plodina	<p>plodina, do které je podseta jiná plodina. Poskytuje podseté plodině v počátku růstu ochranu zastíněním.</p>	
podsev	<p>plodina setá současně nebo po zasetí krycí plodiny na stejný pozemek. Hlavní růst podsevu je v období po sklizni krycí plodiny.</p>	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Charakteristika plodiny		
podplodina	plodina setá do meziřadí	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
bez porostu	půda je agrotechnicky zpracována, avšak není oseta	
čerstvě zaseto	Půda je stále holá, ale jsou patrné známky po zasetí. Při bližší rekognozkaci lze nalézt zrno, případně vyklíčené zrno. Rostliny ještě nevzešly.	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Půdní pokryv zapojení v řádku	Rostliny jsou již částečně vzrostlé. Jednotlivé rostliny se v řádku překrývají. Oblast půdy mezi řádky není ještě chráněna.	
plné zapojení	Rostliny jsou vzrostlé. Jednotlivé rostliny se překrývají a plně chrání povrch půdy.	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Půdní pokryv strniště	plodina byla sklizena a posklizňové zbytky byly z půdního bloku odvezeny (např. sbalíkována sláma). Půda však zatím nebyla upravena orbou.	
posklizňové zbytky	plodina byla sklizena a posklizňové zbytky byly ponechány na půdním bloku	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Agrotechnika		
obecná	Podmítka, následně hluboká orba, jarní zpracování a příprava půdy pro setí/sázení	
minimalizace zpracování půdy	redukované způsoby zpracování půdy, charakterizované snížením hloubky, vynecháním nebo slučováním pracovních operací vedoucí ke změně technologií pěstování polních plodin	
využití posklizňových zbytků	Setí do posklizňových zbytků předplodiny ponechané na povrchu půdy	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Agrotechnika použití meziplodiny	během zimy vymrzající meziplodina (hořčice bílá, svazenka vratičolistá) odumře a na jaře se vysévá do půdy pokryté mulčem vzniklého z porostu vymrznuté meziplodiny	
bezorebné setí/ sázení	setí bez zpracování půdy po sklizni předplodiny, k zakládání porostů se používají speciální secí stroje, které jsou schopné zapravit osivo do nezpracované půdy	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Agrotechnika		
setí/ sázení do mulče	spočívá v uchování co největšího množství posklizňových zbytků po předplodinách na povrchu půdy vytvářením nastýlky – mulče	
setí/ sázení do mělké podmínky	mělké zpracování půdy po sklizni stébelnatých plodin (obilniny, luskoviny, řepka, mák, pícniny)	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
podrývání	agrotechnické opatření, při kterém se kypří a provzdušňuje podorniční vrstva půdy, ale nevynáší se na povrch půdy	
speciální technologie	důlkování, hrázkování, odkameňování	
hrázkování	hrázkování meziřadí brambor spočívá v zabránění vzniku povrchového odtoku vytvořením dostatečných akumulčních prostorů pro zachycení srážek přímo na pozemku. Hrázkovačem se založí ve stejné vzdálenosti hrázky mezi hrůbky. Vznikne řada malých příkopů, které brání odtoku a zadržují vodu.	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
přerušovací pásy	<p>Pásy plodiny s větším protierozním účinkem, které přerušují povrchový odtok. Pro účely GAEC jsou tímto termínem myšleny pásy jiné než širokořádkové plodiny o minimální šířce 12 m založený na půdním bloku, tak aby délka odtokové linie o průměrné sklonitosti do 3° byla max. 300 m</p>	
zasakovací pásy	<p>Pásy plodiny s větším protierozním účinkem, které jsou budovány na mírných svazích. Voda se splaveninami zde intenzivně zasakuje a dochází k usazování sedimentů. Pro účely GAEC jsou tímto termínem myšleny pásy jiné než širokořádkové plodiny o minimální šířce 12 m založený na ploše MEO</p>	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
oseť souvratí	<p>Pásky plodiny s větším protierozním účinkem, které jsou budovány na mírných svazích na hranici pozemku. Voda se splaveninami zde intenzivně zasakuje a dochází k usazování sedimentů. Pro účely GAEC jsou tímto termínem myšleny pásy jiné než širokořádkové plodiny o minimální šířce 12 m založený na hranici půdního bloku nebo na hranici souvislé plochy plodiny.</p>	
pásové střídání plodin	<p>na pozemku se střídají pásy úzkořádkové plodiny a širokořádkové plodiny, popř. širokořádkové plodiny a zatravnění</p>	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
obdělávání po vrstevnicích	orba po vrstevnicích nebo s malým odklonem od vrstevnic otočnými pluhy, které překlápějí půdu proti svahu	
využití statkových hnojiv	na půdní blok byla aplikovaná statková hnojiva	

Slovníček pojmů webového portálu Monitoring eroze zemědělské půdy

Termín	Popis	Obrázek
Hořčice bílá (<i>Sinapsis alba</i> L.)	<p>Kulový kořen je kratší a tenký, hodně rozvětvený v ornici. Lodyha je dutá, přímá a dosahuje výšky 0,6 - 1,2 m. U děložních lístků zřetelně červenavě zbarvená nervatura. Listy lyrovitě peřenodílné, vykrajované, ochlupacené. Vrchní listy vejčité až podlouhlé. Květenstvím je hrozen. Plodem kratší šešule, zakončená dlouhým zobánkem, porostlá chloupky. Semena kulovitá až oválná, žluté barvy.</p> <p>online zdroj dostupný z: http://web2.mendelu.cz/af_222_multitext/picniny/sklady.php?odkaz=horcice.html [29.4.2013]</p>	